

بررسی آگاهی و باور کشاورزان نسبت به تغییرات اقلیم به روش کیفی

داود روزانه^۱، صادق رحمانی^۲ و مسعود یزدان پناه^۳

- ۱- دانشجویی دکتری گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی خوزستان
- ۲- دانش آموخته کارشناسی ارشد، گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی خوزستان
- ۳- دانشیار گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی خوزستان، اهواز، ایران

چکیده

تغییرات آب و هوایه عنوان یکی از مشکلات اصلی محیط‌زیستی قرن حاضر بخش‌های مختلف محیط‌زیستی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی در سراسر جهان را تحت تأثیر قرار داده است. بخش کشاورزی به دلیل وابستگی به آب و هوای حساس‌ترین بخش نسبت به اثرات تغییرات آب و هوایی است و از این رو، بیش‌ترین تأثیرات تغییرات آب و هوایی بر روی کشاورزان خردۀ پای کشورهای درحال توسعه خواهد بود. از این رو، تولید محصولات کشاورزی در آینده تا حد زیادی به توانایی کشاورزان جهت پاسخ مؤثر به تغییرات آب و هوایی بستگی دارد. این در حالی است که پیش‌بینی رفتار در شرایط تغییرات آب و هوایی، به چگونگی میزان تمایل فرد برای شناخت و باور نسبت تغییرات آب و هوایی وابسته است. از این رو هدف مطالعه حاضر بررسی باور و آگاهی کشاورزان نسبت به تغییرات اقلیمی است. با توجه به اتخاذ رویکرد کیفی این مطالعه، از مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته برای درک بهتر میزان شناخت کشاورزان از تغییر اقلیم و ساختار ذهنی آن‌ها، با کشاورزان شهرستان بهبهان (۳۰ نفر) در استان خوزستان انجام شد. برای کشف و درک میزان آگاهی و باور ناشی از تغییرات اقلیم توسط بهره‌برداران، دو سؤال کلیدی از آن‌ها محور اصلی مصاحبه قرار گرفت. طبق نتایج به دست آمده، کشاورزان اغلب تأیید نمودند که تغییر اقلیم در منطقه‌ی آن‌ها رخداده است و نیز نشانه‌هایی را جهت وقوع این پدیده بحسب تجرب کسب شده طی سال‌های گذشته از تغییرات در شرایط آب و هوایی بیان نمودند.

واژه‌های کلیدی: تغییرات اقلیم، باور تغییرات آب و هوایی، شناخت، روش کیفی، آگاهی